

RAASIKU VALLA
2024. AASTA
EELARVE SELETUSKIRI



Sisukord

Üldosa.....	2
1.Makromajanduslikud eeldused.....	3
2.Ülevaade Raasiku Valla eelarvest	5
2.1Eelarve koostamise protsess.....	5
2.2Rahvastik.....	7
2.3Ülevaade Raasiku valla 2024.aasta eelarvest.....	8
2.4Põhitegevuse tulud	9
2.5Põhitegevuse kulud	11
3.Investeermistegevus	20
4.Finantseerimistegevus	24
Lisa eelarve seletuskirjale	26

Üldosa

Raasiku valla 2024. aasta eelarve koostamise aluseks on kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadus (KOFS), kohaliku omavalitsuse korralduse seadus (KOKS), Raasiku valla põhimäärus, Raasiku valla arengukava ja eelarvestrateegia aastateks 2024-2027.

KOFS kohaselt koosneb eelarve järgmistest osadest:

- põhitegevuse tulud,
- põhitegevuse kulud,
- investeerimistegevus,
- finantseerimistegevus,
- likviidsete varade muutus.

Raasiku valla 2024. aasta eelarve on koostatud tekkepõhiselt, mis tähendab, et selles kajastatakse tehinguid vastavalt nende toimumisele, sõltumata sellest, millal nende eest raha laekub või välja makstakse.

1. Makromajanduslikud eeldused

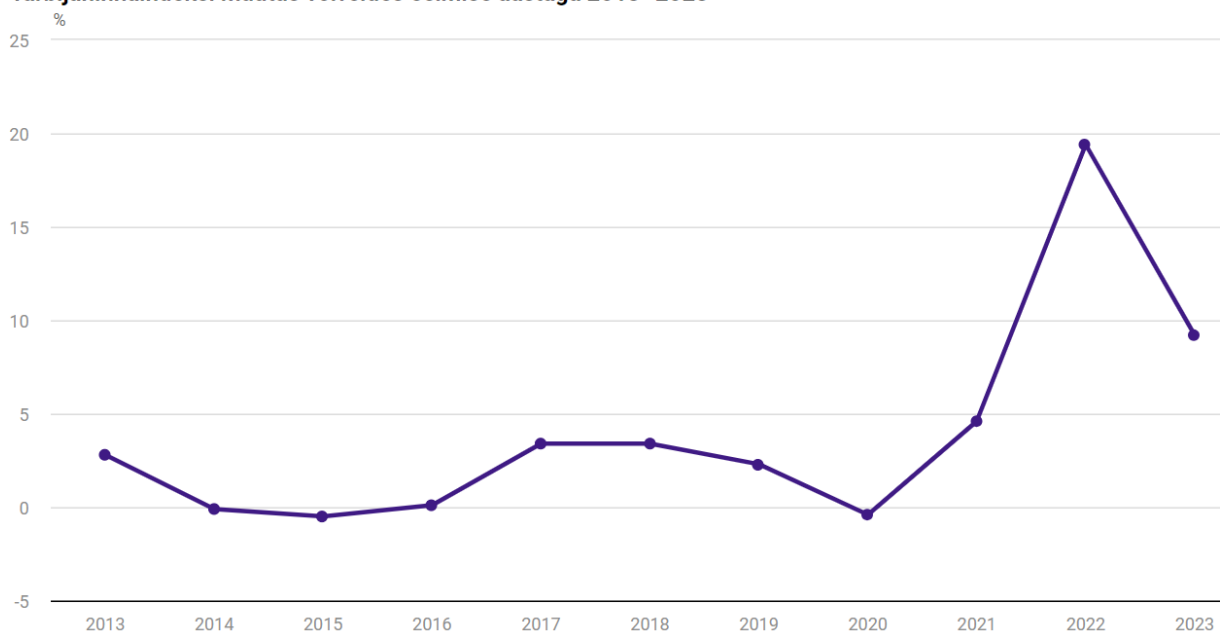
Majandusolud on pärast sõja puhkemist Ukrainas, meil Eestis ja lähiriikides, olnud keerulised. Majandusliku kindlustunde indikaatorid ja nendega käsikäes käiv majanduskasv on viimase pooleteise aasta jooksul liikunud allamäge. Euroopa Liidu (EL) riikide majanduskasvu on pärssinud energia kiire hinnatõus ning sõjast tingitud kaubanduspiirangud. Eestit, kui piiriäärset majandust, on idakaubanduse järsk langus mõjutanud keskmisest rohkem. Eesti kui suure ekspordi osakaaluga majanduse jaoks teeb olukorra keeruliseks EL keskmisest selgelt kehvem olukord meie lähinaabrite juures. Statistikaameti andmetel tootsid tööstusettevõtted 2023. aasta novembris püsivhindades 5,8% vähem toodangut kui 2022. aasta samas kuus. Samas langus aeglustus.

Mitmete näitajate järgi on Eesti majandus viimaste aastate kriisidele siiski hästi vastu pidanud. Töötuse kasv sõja algusest on olnud mõõdukas ja paljuski seotud põgenike saabumisega, kes on tööturul olnud aktiivsed. Kevadega võrreldes on majandusarengu väljavaated lähemaks aastaks muutunud pessimistlikumaks. Aasta esimeses pooles oli palgakasv püsinud eelmise aasta kõrgel tasemel (umbes 11%) ja vaatamata ekspordi raskustele mõnedes harudes, on

töötuse kasv olnud seni tagasihoidlik. Palga ostujõud taastub prognoosi kohaselt sõjaelsele tasemele umbes 2025. aastaks. 2024. aastal ulatub tarbijahindade tõus 4,6%ni, millest käibemaksu määra tõstmise arvele jääb 1,4 protsendipunkti. Järgmisel eelarveaastal on oodata mitme tarbimismaksu määra tõstmist. Suurima mõjuga on käibemaksu standardmäära tõus 22%ni ning lisaks tõstetakse nii alkoholi-, tubaka- kui ka kütuseaktsiisimäärasid.¹

Eesti Panga prognoosi kohaselt on majanduse reaalkasv 2024. aastal -0,5% ja 2023. aastal 1,1%. Tarbijahindade kasvuks kujuneb 2023. aastal 9,6% (novembris 2023 oli see 9,2%) ning 2024. aastal prognoositakse 4,6%.

Tarbijahinnaindeksi muutus võrreldes eelmise aastaga 2013–2023



Joonis 1 Tarbijahinnaindeksi muutus võrreldes eelmise aastaga 2013-2023²

Tööturu seis on tugev vaatamata majanduslangusele, siiski on oodata tööpuuduse kasvu 2023. aastal 8,6%-ni (2022. aastal oli see 6,5%). Palgakasv on ületanud ootusi ja keskmise palga ostujõud pöördus 2023. aasta teises pooles taas tõusule. Seisuga 01.01.2024 on Raasiku vallas 167 töötut (kogu Eestis 54 243 inimest). Peab mainima, et 30.04.2023 seisuga oli Raasiku

¹Rahandusministeeriumi suvine majandusprognoos 2023 <https://www.fin.ee/riigi-rahandus-ja-maksud/fiskaalpoliitika-ja-majandus/rahandusminis-teeriumi-majandusprognoos>

² Statistikaamet <https://www.stat.ee/et/uudised/tarbijahinnaindeks-tousis-2023-aastal-92>

vallas 169 töötut ehk seis on stabiilne. 2022. aasta kokkuvõttes kasvas tarbijahindade kasvu tõttu keskmine brutopalk 10,2% ja 2023. aastal oodatakse keskmise palga 10,4%-list kasvu.

2. Ülevaade Raasiku Valla eelarvest

2.1 Eelarve koostamise protsess

Eelarve koostamist alustati käesoleva aasta augustis, mil sõnastati eelarve põhimõttelised seisukohad ning vaadati üle algandmete korje blanketid. Oktoobris-novembris toimusid kohtumised kõikide alaeelarvete (allüksuste ja/või valdkondlikud eelarved) eest vastutavatega (allüksuste ja/või valdkondade juhid), läbi rääkimaks 2024. aasta eelarve. Sealjuures olid eelarve koostamise aluseks 2024-2027 eelarvestrateegias kinnitatud põhimõtted, sh oluliste investeeringute kavandamine. 2023. aastal ettenähtud, kuid tegemata jäänud kulutused viiakse 2024. aasta eelarvesse eelarve eelnõuga esimese lugemise jätkamise vahel. Tänapäeva seisuga on need summad vastavad: investeeringute lepingud 228 707,17 eurot, üleminevate projektide ja toetuste summa 38 544 eurot ja 2024. aastal jätkuvad projektid summas 167 064 eurot.

Eelarve aasta koostamise peamised finantsalused :

- Residendist füüsilise isiku maksustatavast tulust 11,89% laekub omavalitsusele tulumaksu;
- Residendist füüsilise isiku riiklikust pensionist 2,5% laekub omavalitsusele tulumaksu;

2023. aastal oli tulumaksueraldise määr 11,96% üksikisiku brutotulust, 2024. aastal lisaks residendist füüsilise isiku maksustatavast tulust 11,89% laekub ka 2,5% residendist füüsilise isiku riiklikust pensionist, mis suunatakse sihtotstarbelisteks toetusteks.

- Töötasu alammäär 820 eurot, sh lasteaias osalustasud:
 - 10% töötasu alammäärast – 82 eurot
 - 15% töötasu alammäärast – 123 eurot
 - 20% töötasu alammäärast – 164 eurot.
- Omavalitsuste omavaheline arvlemise riiklik alus 102 eurot õpilase kohta kuus.
- Õpetajate riiklik alampalk tõuseb 2024. aastal 3,1% ehk see on 1 803 eurot. Õpetajate streigi lõpetamiseks leidis Vabariigi Valitsus lisavahendid ja jõudis kokkuleppele, et õpetajate miinimumpalk tõuseb alates 01.01.2024 1820 euronit kuus. Riigikogu ei ole veel oma otsusega seda kokkulepet kinnitanud.

- Käibemaks tõuseb 20%-lt 22%-le. Eeldatav kulu ligi 80 000 eurot.
- Rongisõidu kompenseerimise kulu tõuseb ligi 10%.

Eelarve on jaotatud viieks osaks:

Tabel 1 Eelarve jaotus

PÕHITEGEVUSE TULUD	Maksutulud. Tulud kaupade ja teenuste müügist. Saadavad toetused. Muud tegevustulud.
PÕHITEGEVUSE KULUD	Antavad toetused. Muud tegevuskulud.
INVESTSEERIMIS-TEGEVUS	Põhivara soetus ja müük. Põhivara soetuseks saadav ja antav sihtfinantseerimine. Osaluste soetus ja müük. Muude aktsiate ja osade soetus ja müük. Antavad ja tagasilaekuvad laenud. Finantstulud ja finantskulud.
FINANTSEERIMIS-TEGEVUS	Laenude võtmine ja võetud laenude tagasimaksmine. Kapitalirendikohustuste võtmine ja täitmine. Emiteeritud võlakirjade lunastamine ning tagasimaksed teenuste kontsessioonikokkulepete alusel.
LIKVIIDSETE VARADE MUUTUS	Raha ja pangakontode saldo muutus. Rahaturu- ja intressifondide aktsiate või osakute saldo muutus. Soetatud võlakirjade saldo muutus.

Valla eelarve koostamisel on arvestatud riigi majanduse hetkeolukorda, toetudes eelkõige Rahandusministeeriumi 2023. aasta suvisele majandusprognoosile. Valla eelarve koostamiseks olulised näitajad on toodud järgmises tabelis 2. 2023. aasta III kvartali seisuga oli SKP reaalkasv -3,9%.

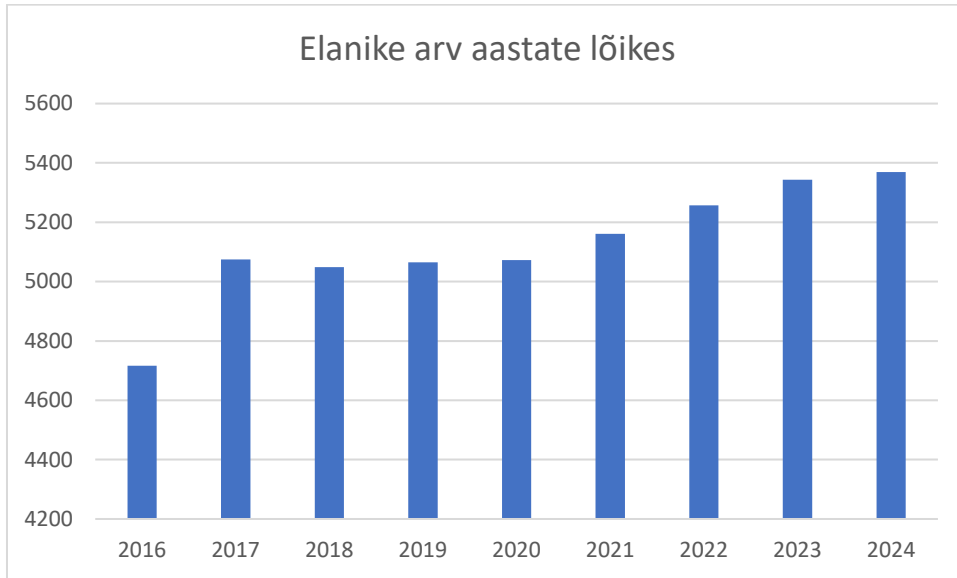
Tabel 2 Prognoosi põhinäitajad³

	2022 tegelik	2023 prognoos	2024 prognoos	2025 prognoos	2026 prognoos	2027 prognoos
Realse SKP aastakasv %	-0,5	-2,0	2,7	3,0	2,5	2,2
Tööpuudus %	5,6	6,1	6,7	6,4	6,2	6,1
Inflatsioon %	19,4	9,6	4,6	2,5	1,7	1,9
Palgakasv %	11,6	11,2	6,6	5,3	4,9	4,5

³ Rahandusministeeriumi suvine majandusprognoos 2023 <https://www.fin.ee/riigi-rahandus-ja-maksud/fiskaalpoliitika-ja-majandus/rahandusminis-teeriumi-majandusprognoos>

2.2 Rahvastik

Seisuga 01.01.2024 on Raasiku valla elanike arve 5 369, mis aastaga kasvas 26 elaniku võrra, mis on viimaste aastate jooksul väikseim kasv. See rahvaarv on aluseks 2024. aasta eelarve tulude prognoosimisel. 2023. aastal registreeriti 43 sündi ja 55 surma.



Joonis 2 Raasiku valla rahvaarvu muutuse trend (allikas: Rahvastikuregister)

Eelarve, eriti eelarve aluseks olevate arengudokumentide koostamisel on oluline teada rahvaarvu muutumise trende vanusegruppide lõikes ja seda nii tulude kui kulude prognoosimisel. Raasiku valla rahvastiku arvulist ja vanuselist struktuuri saab jälgida järgnevatelt joonistelt.

Demograafiline struktuur s. 13.10.2023							
lapsed 0-6	lapsed 7-18	lapsed 7-15	tööealised 19-64	eakad 65-...	eakad 65-84	eakad 85-...	Rahvaarv KOKKU
536	908	685	3 065	847	745	102	5 356

Joonis 3 Demograafiline struktuur

10.11.2023 seisuga õpib Raasiku Vallas 647 õpilast ning 370 last käib lasteaedades, 27 inimese eest tasub vald osaliselt (650 eurot kuus ühe inimese kohta) hooldekodu teenuse tasusid. 113

last õpib põhikoolis teistes omavalitsustes ja 155 last käib gümnaasiumis. Mõlemal juhul on maksjaks Raasiku Vallavalitsus.

2.3 Ülevaade Raasiku valla 2024.aasta eelarvest

Tabel 3 Raasiku valla koondeelarve

EELARVEOSA NIMETUS	2022 EELARVE	2023 EEL- DUS	2023 EELARVE	2024 EELARVE 29.01.24	Muu- tuse % eeld. täitmi- sega	Muu- tuse % eelar- vega
PÕHITEGEVUSE TULUD	10 719 360,10	11 889 742,01	11 868 588,07	12 082 580,04	1,62	1,80
Maksutulud	6 753 708,30	7 704 942,95	7 597 926,24	8 093 171,00	5,04	6,52
Tulud kaupade ja teenuste müügist	665 771,20	742 023,32	845 000,00	887 500,00	19,61	5,03
Saadavad toetused	3 292 880,60	3 428 312,13	3 419 661,83	3 096 909,04	-9,67	-9,44
Muud tegevustulud	7 000,00	14 463,61	6 000,00	5 000,00	-65,43	-16,67
PÕHITEGEVUSE KULUD	9 853 884,74	10 639 024,58	11 689 885,75	11 910 027,61	11,95	1,88
Antavad toetused	628 437,70	601 316,61	699 593,57	803 334,03	33,60	14,83
Muud tegevuskulud	9 225 447,04	10 037 707,97	10 990 292,18	11 106 693,58	10,65	1,06
PÕHITEGEVUSE TULEM	865 475,36	1 250 717,43	178 702,32	172 552,43	-86,20	-3,44
INVESTEERIMISTEGEVUS	-2 042 424,00	-1 425 767,50	-1 537 339,44	-1 813 341,00	27,18	17,95
Põhivara soetus (sh osakud)	-2 691 336,00	-1 600 548,75	-1 879 162,58	-2 204 751,00	37,75	17,33
Põhivara müük	300 000,00	15 500,00	150 000,00	250 000,00	1 512,90	66,67
Saadav sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	429 472,00	357 485,25	401 823,14	436 410,00	22,08	8,61
Antav sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	-17 560,00					
Finantskulud/-tulud	-63 000,00	-198 204,00	-210 000,00	-295 000,00	48,84	40,48
EELARVE TULEM (+ülejääk/-puudujääk)	-1 176 948,64	-175 050,07	-1 358 637,12	-1 640 788,57	837,33	20,77
FINANTSEERIMISTEGEVUS	834 874,12	704 656,90	687 000	554 683,00	-21,28	-19,26
Võlakohustuste võtmine	1 500 000,00	1 400 000,00	1 400 000,00	1 300 000,00	-7,14	-7,14
Võlakohustuste täitmine	-665 125,88	-695 343,10	-713 000,00	-745 317,00	7,19	4,53
LIKVIIDSETE VARADE MUUTUS	-342 074,52	529 606,83	-671 637,12	-1 086 105,57	-305,08	61,71
sh muutus kassas, pangas	-342 074,52	529 606,83	-671 637,12	-1 086 105,57		

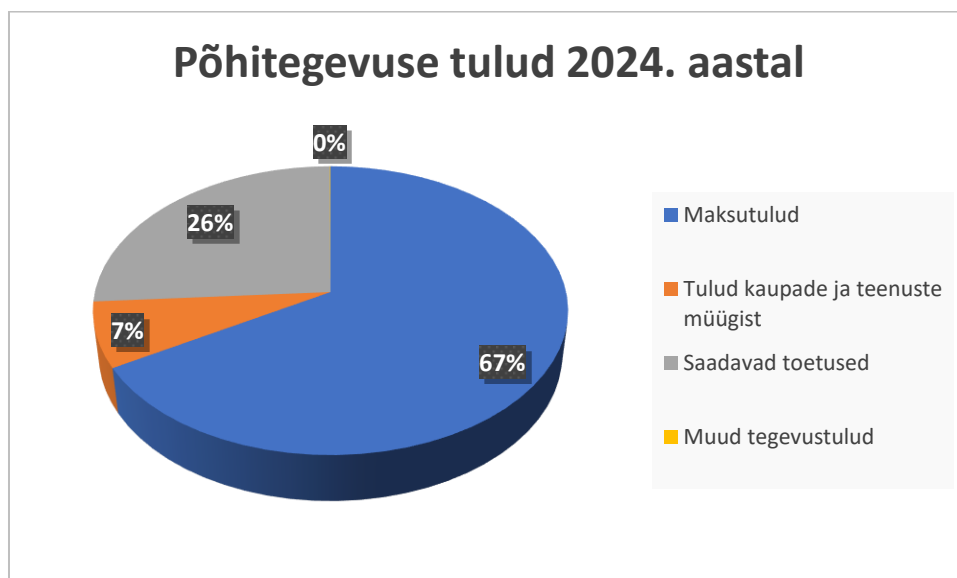
- Põhitegevuse tulude kogumaht on 12 082 580,04 eurot (2023. aasta eelarves 11 868 588,07 eurot).
- Põhitegevuse kulude kogumaht on 11 910 027,61 eurot (2023. aasta eelarves 11 689 885,75 eurot).
- Põhitegevuse tulem on planeeritud 172 552,43 eurot (2023. aasta eelarves 178 702,32 eurot).

- Investeeringustegevus kokku (= investeeringustegevuse sissetulekud – väljaminekud) on negatiivse tulemiga summas –1 813 341 eurot. Vahe kaetakse likviidsete vahendite jäägi, sihtfinantseerimistoetuste, põhitegevuse tulemi ja laenuvahendite arvelt.

Eelarve tulem on põhitegevuse tulude eelarveosa kogusumma ja põhitegevuse kulude eelarveosa kogusumma vahe, millele on liidetud investeeringustegevuse eelarveosa kogusumma. Tulenevalt investeeringute mahust jääb 2024. aasta eelarve tulem negatiivseks -1 640 788,57 eurot. Kavandatavad investeeringustegevuse maht ja pooleliolevad projektid, mis tulevad osaliselt üle 2023. aasta teostamata jäänud investeeringute näol, on kajastatud Raasiku valla koondelarves.

2.4 Põhitegevuse tulud

Raasiku valla 2024. aasta eelarve põhitegevuse tulud 12 082 580,04 eurot on planeeritud 2023. aastaga võrrelduna 1,8 % suuremad. Tulude kasv on planeeritud tulenevalt üksikisiku tulumaksueraldise kasvust (vaata lk 5), milles on arvestatud valla maksumaksjate arvu suurenemise ja kasvavate töötasudega. Alates 2024. aastast suurendab kohalike omavalitsuste füüsilise isiku tulumaksu laekumist üldhoolduse rahastamise reform.



Joonis 4 Põhitegevuse tulude jaotus 2024. aasta eelarves

Maksutulud moodustavad suurima osa KOV sissetulekutest. Raasiku valla tuludes moodustab maksude osakaal tavapäraselt kaks kolmandikku.

Kohaliku omavalitsuse eelarvesse laekuvad maksud on:

- riiklikult ja ühtsetel alustel korjatavad maksud, mille hulka kuuluvad füüsilise isiku tegevustuludelt arvestatav maks⁴ ja maamaks kui omandimaks⁵;
- kohaliku omavalitsuse poolt kehtestatud maksud⁶.

Põhitegevuse tulud koosnevad maksutuludest, kaupade ja teenuste müügist laekuvatest tuludest, toetustest ning muudest tegevustuludest. Raasiku vallas ei ole kehtestatud kohalikke makse. Toetused põhitegevuse tuludes jagunevad tegevuskulude sihtotstarbelisteks toetusteks ja mittesihtotstarbelisteks toetusteks. Mittesihtotstarbeliseks loetakse riigieraldist läbi tasandus- ja toetusfondi, mis on peale maksutulu järgmise osatähtsusega tulu omavalitsuse tulubaasis. Kuna toetusfondi suurus selgub lõplikult pärast riigieelarve kinnitamist, siis eelarvesse on toetuste suurus märgitud esialgsete arvestuste alusel ning need korrigeeritakse lisaelarvega või eelarve menetluse käigus pärast toetusfondi Vabariigi Valitsuse poolt kinnitamist. Kõik täiendavad toetamisotsused, mis realiseeruvad 2024. aastal, võetakse arvele lisaelarvega. Muude tegevustulude all kajastuvad loodusressursside kasutamise ja vee erikasutuse tasud ning muud ühekordsed tulud, mida üldjuhul ette ei tea (nt trahvid, tagasikandmisele mittekuuluvad tagatised, osalustasud, taristutasud jms). Tavapäraselt moodustavad muud tegevustulud kogutuludes väga väikese osa (alla 1%). Raasiku valla 2024. aasta tulude eelarvestamisel on lähtutud konservatiivsuse printsiibist. Põhitegevuse tulud koosnevad 4 osast: maksutulud, tulud kaupade ja teenuste müügist, saadud toetused tegevuskuludeks ning muud tulud. Tulude jaotus ning võrdlus, sh 2023 täitmine, on toodud allolevas tabelis.

Tabel 4 Põhitegevuse tulud, nende täitmine ja prognoos

Tunnus	Tunnuse nimetus	2022 EELARVE	2023 EELDA-TAV	2023 EELARVE	2024 EELARVE	Muutuse % eeld. täit-ga	Muutuse % võrr. eel-ga
30	MAKSUD	6 753 708,30	7 704 942,95	7 597 926,24	8 093 171,00	5,04	6,52
32	KAUPADE JA TEENUSTE MÜÜK	665 771,20	775 414,05	845 000,00	887 500,00	14,45	5,03
35	TOETUSED	3 292 880,60	3 792 054,16	3 419 661,83	3 096 909,04	-18,33	-9,44
38	MUUD TULUD	7 000,00	14 533,61	6 000,00	5 000,00	-65,60	-16,67
3	TULUD KOKKU	10 719 360,10	12 286 944,77	11 868 588,07	12 082 580,04	-1,66	1,80

⁴ Reguleeritud tulumaksuseadusega <https://www.riigiteataja.ee/akt/119112010007?leiaKehtiv>

⁵ Reguleeritud maamaksuseadusega <https://www.riigiteataja.ee/akt/MaaMS>

⁶ Reguleeritud kohalike maksude seadusega <https://www.riigiteataja.ee/akt/958154?leiaKehtiv>

Maksutulud koosnevad füüsilise isiku palga ja riikliku pensioni tasu pealt makstud tulumaksust, maamaksust. Maksutulud kasvavad 2023. aasta eelarvega võrreldes 6,52 protsenti. Seoses 2023. aasta maamaksu kalkulaatori segadusega, oli Raasiku vald sunnitud annulleerima maamaksu tõusu planeeriva otsuse ning selle segaduse tulemusena kaotab ligi 27 500 eurot võrreldes 2023. aasta eelarvega.

Kaupade ja teenuste müügi iga tulurea planeerimisel on arvesse võetud jooksva aasta reaalseid tulusid, planeeritud teenuste hinnamuutusi ning reaalseid mahtusid (lasteaia kohtade arv, huvikooli õpilaste arv, üüri- ja rendilepingud jms). Lasteaia kohatasu on kinnitatud Raasiku Vallavolikogu poolt. Kui mõlema vanema või üksikvanema elukoht oli 31. detsembri seisuga Raasiku vald, siis vanema osalustasu on 10% töötasu alamäärast. 2024. aastal on selle suuruseks 82 € kuus.

Toetused tegevuskuludeks real on sihtotstarbelised rahad, mis laekuvad peamiselt riigiasutustelt. Hetkel ei ole teada saadavaid sihtfinantseerimise toetusi, kuid aasta jooksul lisatakse need eelarvesse. Tasandusfondi eesmärk on tasandada omavalitsuste tulumaksu laekumist ehk aidata abivajajaid.

2.5 Põhitegevuse kulud

Vastavalt Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 6 on kohaliku omavalitsuse ülesanne korraldada vallas elamu- ja kommunaalmajandust, veevarustust, heakorda, valla teede ja tänavate korrashoidu, vallasisest ühistransporti, koolieelsete lasteasutuste, koolide, raamatukogude, kultuurikeskuste ja hooldekodu ning teiste kohalike asutuste ülalpidamist ning korraldama vallas sotsiaalabi ja sotsiaalteenuseid. Raasiku valla 2024. aasta eelarve põhitegevuse kulud jagunevad järgmisteks tegevusaladeks:

- Üldised valitsussektori teenused (vallavolikogu, vallavalitsus, reservfond, muud üldised teenused ja valitsussektori võla teenindamine, valitsussektori vahelised ülekandeid);
- Avalik kord ja julgeolek, riigikaitse (avaliku korra tagamine, päästekomandode ja Kaitseliidu toetamine);
- Majandus (maakorraldus ja põllumajandus, maanteetransport, transpordikorraldus, territoriaalne planeerimine ja majanduse haldamine);
- Keskkonnakaitse (maastikukaitse, jäätme- ja heitveekäitlus);

- Elamu- ja kommunaalmajandus (tänavavalgustus, hulkuvate loomadega seotud tegevus, veevarustus, elamu- ja kommunaalmajandus);
- Vaba aeg, kultuur, religioon (sporditegevus, noorsootöö, huvialategevus, raamatukogud, kohalikud kultuuriüritused, klubide-seltside toetamine, vallaleht, valdkonna haldamine);
- Haridus (lasteaiad, koolid, lasteaia- ja kooliteenuse ostmine teistelt kohalikelt omavalitsustelt, noorte huviharidus ja huvitegevus, koolitoit, koolitransport, valdkonna haldamine);
- Sotsiaalne kaitse (teenused ja toetused puuetega inimestele, eakatele, lastega peredele, riskirühmadele, hooldekodu ning päevakeskuse teenused, asendus- ja järelhooldus, valdkonna haldamine).

2024. aasta põhitegevuse kulude eelarveosa kokku on planeeritud summas 11 910 027,61 eurot, mis on 2023. aasta eelarvega võrreldes 1,88 % suuremad. Põhitegevuse kulude eelarveosas jaotatakse kulud majandusliku sisu järgi vähemalt kaheks: antavad toetused tegevuskuludeks ja muud tegevuskulud. Kõik kulud liigitatakse veel omakorda tegevusalade ja allasutuste kaupa. Riigieelarveliste vahendite (toetusfond) arvelt tehtavad kulud on planeeritud 2024. aasta kulude eelarvesse esialgse arvestuse alusel ja need täpsustatakse lisaelarvega pärast toetuste kinnitamist.

Tabel 5 Põhitegevuse kulud, nende täitmine ja prognoos

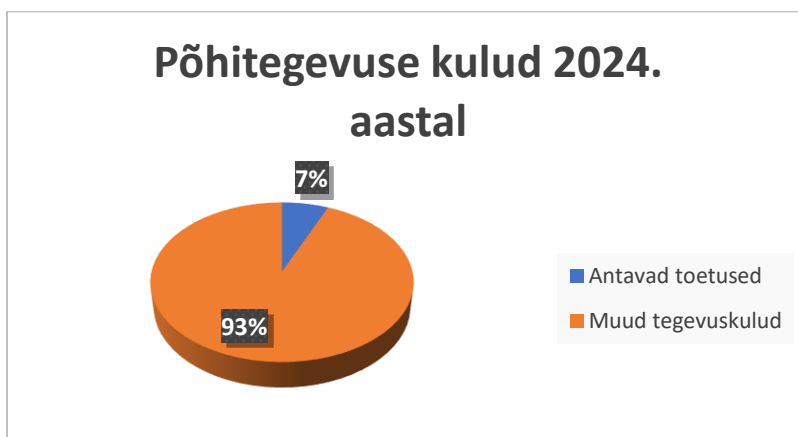
Tunnus	Tunnuse nimetus	2022 EELARVE	2023 EELDATAV	2023 EELARVE	Eeldatav eelarve täitmine	Muu - tus %	2024 EELARVE 29.01.2024	Muutus eelarvega%
	KOOND	9 853 884,74	10 761 678,46	11 689 885,75	92,06	4,19	11 910 027,61	1,88
41	Sotsiaaltoetused	320 545,70	289 325,20	371 419,50	77,90	35,20	448 557,83	20,77
45	Muud toetused	307 892,00	319 906,57	328 174,07	97,48	6,46	354 776,20	8,11
50	Personalikulud	5 632 177,90	6 738 110,44	7 052 085,98	95,55	9,70	7 634 858,09	8,26
55	Majandamiskulud	3 570 192,50	3 361 068,36	3 877 461,20	86,68	-8,63	3 389 056,49	-12,60
60	Muud tegevuskulud	23 076,64	53 267,89	60 745,00	87,69	69,69	82 779,00	36,27

Antavad toetused jagunevad sotsiaaltoetusteks, sihtotstarbelisteks toetusteks ning mittesihtotstarbelisteks toetusteks. Sotsiaaltoetused sisaldavad endas nii riigipoolsest eraldisest makstavaid toetusi (toimetulekutoetus, matusetoetus, raske ja sügava puudega lastele abi osutamise toetus ning asendus- ja järel hoolduse toetus), kui ka valla enda vahenditest väljamakstavaid toetusi. Personalikulud sisaldavad tööjõukulu koos maksudega ja erisoodustusmaksed. Majandamiskulud on igapäevaste tegevustega kaasnevad kulud (nt kinnistukulud, rajatiste hooldus, õpilaste toit ja õppevahendid jne) ning muude kulude alla on arvestatud reservfond. Raasiku valla põhimääruse kohaselt on vallal kohustus teha reservfond vähemalt 0,75% ulatuses eelarve kuludest, kuid selle täpsema suuruse kinnitab volikogu eelarve vastuvõtmisel.

Personalikulude kasvuks on planeeritud 8,26 %, mille mõjutajaks on palgakasvud. Eelarves on arvestatud, et õpetajate miinimumpalk tõuseb tagasiulatuvalt alates 01.01.2024 1 820 euroni. Eelarvet koostades oleme konsulteerinud naaberomavalitsustega, võtnud arvesse palgatasemeid ülejäänud avalikus sektoris. Peame olema jooksvalt konkurentsivõimelised, et mitte kaotada töötajaid, kelle asendamine hiljem võib olla oluliselt keerulisem ja kallim.

Sihtotstarbelised toetused on valla poolt makstavad toetused, millede kasutamistotstarve määratakse valla poolt ning mille kasutamist kontrollitakse ja dokumenteeritakse (nt hajakasustustoetus). Mittesihtotstarbelised toetused on kokkulepitud tegevuste toetamine valla vahenditest, mis enamasti on vallas tegutsevate ja valla elanikele teenuseid pakkuvate MTÜde toetamine ning liikmemaksud.

Sotsiaaltoetusteks on 2024. aastaks arvestatud vahendeid summas 803 334,03 eurot, mis on 14,83 % rohkem kui 2023. aasta eelarves vastav summa, kuid mis ei ole lõplik, sest summa täpsustub vastavalt riigieraldiste jäägile 2023 eelarves ja 2024 riigieraldiste kinnitamisel.



Joonis 5 Põhitegevuse kulude jaotus 2024. aasta eelarves

mitteeluruumide majandamisega seotud kulused. 2024. aasta eelarvesse on planeeritud selle valdkonna kulude katteks 219 260 eurot, mis moodustab põhitegevuse kogukuludest 1,84 % (2023. aasta osakaal oli 1,9%).

Maakorralduse all kajastatakse Andmevara ja Geodata programmikulused ning maamõõdistuse kulused. 2023. aasta lõpus valmis uus Raasiku valla Teehoiukava, mis ootab Volikogu kinnitust ning seejärel suunatakse korrashoiuks vastavalt prioriteetidele. Üldmajanduslike arendusprojektide all kajastuvad kulud valla arengukava ja üldplaneeringu teostamiseks. Muu majanduse all on vahendid välja renditud mitteeluruumide ülalpidamiseks.

Keskkonnakaitse

Keskkonnakaitse all kajastuvad jäätmekäitlus ja avalike alade puhastus, millede katteks on 2024. aasta eelarves planeeritud 262 390,80 eurot, mis moodustab kogu põhitegevuse eelarvest 2,2 % (2023. aasta osakaal oli 2,3 %).

Jäätmekäitluse all näidatakse kulutusi jäätmete kogumisele, s.h ohtlike jäätmete liigiti kogumisele elanikelt. Avalike alade puhastuse all on kinnistute ja haljasalade niitmine, teeäärte koristus ja niitmine, haljastuse rajamine, võsatorje, lumetõrje, ohtlike puude eemaldamine jne. 2024. aastal on planeeritud enamus avalikest aladest niita ise (alates 01.01.2024 suurendati selleks otstarbeks koosseisu 0,5 töökoha võrra, mis on rahalises väärtuses 7 225 eurot), avalike prügikastide tühjendamist ei osteta juba käesolevast aastast teenusena sisse. Suur kulu on jätkuvalt lumetõrje.

Elamu- ja kommunaalmajandus

Elamu- ja kommunaalmajanduse valdkonna eelarvest finantseeritakse elamumajanduse arendamiseks, veevarustuse ja tänavavalgustuse korraldamise ning muudeks kommunaalmajanduse otstarbeks tehtavaid kulutusi. Muude kommunaalmajanduse otstarbega kulude hulka kuuluvad valdkonna haldamiskulud, kalmistute ülalpidamine, lemmikloomade püüdmise ja hoidmise seotud kulud. Valdkonna eelarveks on 2024. aastaks planeeritud 178 692,20 eurot, mis moodustab kogu põhitegevuse kuludest 1,5 % (2023. aasta osakaal 1,8 %).

Elamumajandusega seonduvateks kuludeks on valla korterite kulud veele, küttele, elektrile ning korteriühistute tasud ja jooksev remont. 2023. aasta kevadel lõpetati Nurme 10 sotsiaalkorterimaja rekonstrueerimisega, Riigipoolsete vahenditega renoveeriti kaks sotsiaalkorterit aadressil Meierei 28 ja Tehase tee 2 Raasiku alevikus. Üks korteritest on

renditud Ukraina põgenikele. Veevarustuse reale on planeeritud hajaasustusprogrammi kulud nagu ka varasematel aastatel. Tänavavalgustuse eelarve sisaldab kulusid tänavavalgustuse elektrile, hooldusele ning remondile. Viimaste aastate kulude vähenemine tuleneb alevike tänavavalgustuse rekonstrueerimisjärgse ülalpidamiskulude vähenemisest.

Vaba aeg, sport, kultuur ja religioon

Vaba aja, spordi, kultuuri ja religiooni eelarves kajastuvad spordi- ja kultuuritegevuse ning vaba ajaga seotud kulud sh raamatukogude, rahvamajade, spordirajatiste, mänguväljakute ning külade ja kirikutega seotud kulud. Valdkonna eelarvesse on 2024. aastaks planeeritud 1 066 888,86 eurot, mis moodustab põhitegevuse kogukuludest 8,96 % (2023. aasta osakaal 9,5 %).

Sporditegevuse alla on planeeritud vahendid spordiklubide ja teistes omavalitsustes treenivate laste toetuseks ning valla spordiasutuse tegevuskulud sh spordihoonete ja rajatiste haldamiseks. Raasiku Sport koordineerib sporditegevust ja -üritusi vallas, paneb kokku võistkonnad osalemaks omavalitsuste spordimängudel ja korraldab rahvaspordiüritusi. Noorsootöö alla on planeeritud kulud noortele suunatud projektide toetamiseks, laste töö- ja puhkelaagrite korraldamiseks ja noorte ürituste läbiviimiseks. Noorte üritused on kajastatud kuni 2021. aastani rahvamajade eelarves, kuid alates 2022 on lisatud need noorsootöö eelarvesse.

Vabaaja tegevuste all kajastuvad MTÜ-de toetusvahendid. 2019 ja varem on siin kajastatud ka vallavalitsuse korraldatavad vaba aja üritused, mis alates 2020. aastast kajastuvad olenevalt sisust kas kultuuri või spordi eelarves. 2024 toetussumma ei suurene ja jaotus taotlejate vahel teostatakse vastavalt valdkonna komisjoni heakskiidule. Raamatukogude all on planeeritud kulud Aruküla ja Raasiku raamatukogudele. Detsembris 2023 oli vastu võetud otsus sulgeda Peningi raamatukogu. Peningi raamatukogu ruumid vajasisid kapitaalremonti ning, arvestades väga vähest külastatavust ja minimaalseid lahtioleku aegu, ei olnud see efektiivne. Rahva- ja kultuurimajade alla on planeeritud kulud Aruküla ja Raasiku rahvamaja personali- ja majanduskuludeks ning kultuuriürituste ja -tegevuste elluviimiseks. Kasv on seotud palgakulude ja majandamiskulude kasvuga. Ringhäälingu- ja kirjastamisteenuste all on kajastatud vahendid Ida-Harju nädalalehe „Sõnumitooja“ väljaandmiseks. Religiooni ja ühiskonnateenuste all on vahendid Raasiku valla territooriumil paiknevate kirikute ja külade toetamiseks. Muu vaba aeg ja kultuur all on valla poolt korraldatavate ürituste läbiviimise kalender, mida illustreerib Tabel 7. Muu vaba aeg/Perekeskus all kajastuvad Aruküla perekeskuse tegevuste toetamise vahendid.

Tabel 7 Kultuuri-, spordi- ja noorte üritused 2024. aastal

	Toimumise aeg/koht	Üritused	Vastutav korraldaja
JAAANUAR-VEEBRUUAR	Aruküla rahvamaja	Raasiku valla mälu-mäng	Aruküla Kultuuriselts
	Raasiku rahvamaja	Vabariigi aastapäev	Raasiku Rahvamaja
	Aruküla rahvamaja	Vabariigi aastapäev	Aruküla Kultuuriselts
	Raasiku alevik	Vastlapäev	Raasiku Rahvamaja
	Aruküla alevik	Vastlapäev	Aruküla Kultuuriselts
MÄRTS	Raasiku vald	Ajalookonverents/pärimuskultuur	vallavalitsus/kultuur/haridus
	Aruküla rahvamaja	Raasiku valla laste lauluvõistlus	Aruküla Kultuuriselts
	Aegviidu puhkeküla	Kevadine ideelabor	Raasiku Noortekeskus
	Aruküla, Raasiku alevik	Kevadine vaheaeg	Aruküla, Raasiku Noortekeskus
APRILL	Raasiku ja Aruküla alevik	Jüriöö jooks 23.04	Raasiku valla SPORT
	Raasiku vald	Südamenädal/vaimse tervise nädal	Raasiku valla SPORT
	Raasiku rahvamaja	Eakate kevadpidu	Raasiku Rahvamaja
MAI	Aruküla rahvamaja	Eakate kevadpidu	Aruküla Kultuuriselts
	Aruküla lauluväljak	Tantsu- ja laulupäev	Aruküla Kultuuriselts
	Raasiku alevik	Emadepäeva kontsert	Raasiku Rahvamaja
JUUNI	Aruküla alevik	Lastekaitsepäev	Aruküla Kultuuriselts
	Raasiku alevik	Lastekaitsepäev, Raasiku musafest	Raasiku Rahvamaja
	Raasiku alevik	Juuniküüditamise mälestamismüüting	Raasiku Rahvamaja
	Raasiku alevik	Jaanipäev	Raasiku Rahvamaja
	Aruküla lauluväljak	Jaanipäev	Aruküla Kultuuriselts
	Keila Lauluväljak	Harjumaa Laulu- ja tantsupidu	vallavalitsus, kultuur-haridus
	Aruküla, Raasiku alevik	Töö- ja puhkelaager	Aruküla Noortekeskus
	Pikavere	Raasiku valla küla-depäev	HSO, AKS, Pikavere- Mallavere Kü-laselts,
JUULI - AUGUST	Aruküla alevik	Kohvikutepäev	Aruküla Kultuuriselts
	Raasiku alevik	Teeaedade päev	Raasiku Rahvamaja
	väljasõit	Eakate ekskursioon	Aruküla Kultuuriselts
	Raasiku vald	turvalisuse, teabe- ja infopäevad	Aruküla Kultuuriselts
	väljasõit ja Aruküla alevik	eakate tantsupiduja valla laulu- ja tant-supidu	vallavalitsus/kultuur/haridus
	Raasiku vald	haridustöötajate moitvatsioonipäev	vallavalitsus/kultuur/haridus

	Raasiku alevik	RaKu suvelaager	Raasiku Noortekeskus	
	Aruküla, Raasiku alevik	Raasiku valla malev	Aruküla Noortekeskus	
	Aruküla, Raasiku alevik	Töö- ja puhkelaager	Aruküla Noortekeskus	
OKTOOBER - SEPTEMBER	Aruküla alevik	Tarkusepäev	Aruküla Kultuuriselts	
	Raasiku vald	Motokross	Aruküla Kultuuriselts	
	Raasiku vald	Raasiku valla Õpetajatepäev	vallavalitsus/kultuur/haridus	
	Raasiku vald	Jalgrattamatk 24 aastat mööda Raasiku valda koos koolidega	Aruküla Kultuuriselts	
	Raasiku rahvamaja	Eestimaa rahvamajade päev, Rahvamaja 60	Raasiku Rahvamaja	
	Aruküla rahvamaja	Eakate- ja vanavanemate päeva tähistamine	Aruküla Kultuuriselts	
	Aruküla staadion	Huvihariduselaat	vallavalitsus/kultuur/haridus	
	Raasiku alevik	Sügisene ideelabor	Raasiku Noortekeskus	
	Aruküla, Raasiku alevik	Sügisene vaheaeg	Aruküla, Raasiku Noortekeskus	
	Aruküla rahvamaja	Noortekonverents	Aruküla Noortekeskus	
	NOVEMBER	Aruküla rahvamaja	Emade ja isade lauluvõistlus	Aruküla Kultuuriselts
		Raasiku rahvamaja	Isadepäeva tähistamine	Raasiku Rahvamaja
Raasiku vald		Kodanikupäev	vallavalitsus/kultuur/haridus	
Aruküla alevik		„Raasiku valla noor 2024“	Aruküla Kultuuriselts	
DETSEMBER	Aruküla rahvamaja	Valla eakate jõulupidu	vallavalitsus/kultuur/haridus	
	Raasiku rahvamaja	Jõululaat	Raasiku Rahvamaja	
	Aruküla rahvamaja	Advendikontserdid	Aruküla Kultuuriselts	
	Raasikun Rahvamaja	Esimese advendiküünla süütmine	Raasiku Rahvamaja	
	Raasiku alevik, Aruküla alevik ja külad	Koduste laste jõulupidu	Raasiku Rahvamaja Aruküla Rahvamaja	
	Raasiku rahvamaja	Uue aasta tervitamise pidu	Raasiku Rahvamaja	
	Raasiku alevik	RaKu talvelaager	Raasiku Noortekeskus	
LÄBI AASTA	Raasiku vald	Raasiku valla spordivõistlused (suusavõistlus, rattasõit, maastikujooks, võrkpalliturniir, korvpalliturniir)	Raasiku valla SPORT	
	Raasiku alevik	Näitused Raasiku rahvamajas	Raasiku Rahvamaja	

	Raasiku vald	Kalmistupühad	vallavalitsus/kultuur/haridus
	Raasiku vald	Lastelaagrid	vallavalitsus/kultuur/haridus
	Raasiku vald	Lusikapeod (1 x aastat)	vallavalitsus/kultuur/haridus
	Raasiku vald	Eakate võimlemine	Aruküla Kultuuriselts

Haridus

Valdkonna eelarvest finantseeritakse alusharidust, põhiharidust, õpilastransporti, koolitoitu ja huvitegevust, hariduse tugiteenuste osakonda ja hariduse valdkonna spetsialiste. Haridusvaldkonna kulude eesmärk on tagada Raasiku valla lastele tingimused kodulähedase alus- ja põhihariduse omandamiseks ning soodustada õpilaste huviharidusega tegelemist. Eesmärgi saavutamiseks pakub vallas haridusteenust kolmes koolis 647 õpilasele ja kolmes lasteaias 370 lapsele. Koostööd lasteaia- ja koolikohtade pakkumise osas tehakse naaberomavalitsustega. Olulisel kohal on jätkuvalt koostöö erasektoriga, seda nii alushariduse kui ka huvihariduse osas.

Antud tegevusala all kajastatakse kulutusi alusharidusele, põhi- ja üldkeskharidusele, noorte huviharidusele, koolitranspordile, koolitoidule ning muule haridust toetavale tegevusele. Valdkonna 2024. aasta eelarveks on planeeritud 7 954 182,95 eurot, mis moodustab kogu põhitegevuse kuludest 66,8 % (2023. aasta osakaal 70,7%). Vabariigi Valitsus kehtestas 21. detsembri 2023. a määrusega nr 124 „Põhikooli ja gümnaasiumi õpetaja töötasu alammäär“ alates 2024. aasta 1. jaanuarist õpetajate töötasu alammääraks täistööajaga töötamise korral 1 803 eurot (2023. aastal on alammäär 1 749 eurot). Jaanuarist kasvab õpetajate töötasu alammäär 3,1%. Alates 01.01.2024 lasteaiaõpetajate töötasu alammääraks täistööajaga töötamise korral 1 623 (üks tuhat kuussada kakskümmend kolm) eurot kuus ning magistriskraadiga või sellega võrdsustatud tasemega lasteaiaõpetaja töötasu alammääraks täistööajaga töötamise korral 1 803 (üks tuhat kaheksasada kolm) eurot kuus. Õpetajate streigi lõpetamiseks leidis Vabariigi Valitsus lisavahendid ja jõudis kokkuleppele, et õpetajate miinimumpalk tõuseb alates 01.01.2024 1820 euronni kuus. Riigikogu ei ole veel oma otsusega seda kokkulepet kinnitanud. Valla eelarves on arvestatud õpetajate 1 820 eurose miinimumpalgaga. Koolide majandamiskulude vähenemine tuleneb sellest, et Muu hariduse all (tegevusala 09800) on jaotamata riigipoolne toetus (Tõhustatud ja eritoe tegevuskuludeks ja kultuurirahits) kokku summas 46 353 eurot, 50 000 eurot toetust on jagatud koolide vahel proportsionaalselt vastavalt õpilaste arvule. 2023. aasta nii eelarves kui ka eelarve täitmises on kogu toetuse summa ära jagatud koolide vahel vastavalt õpilaste arvule ja kajastud

majandamiskulude all. 2024. aastal on plaanis toetus summas 46 353 eurot ära jagada vastavalt vajadusele lisaeelarvega.

Lisaks omavalitsusele annab arvestatava panuse alus-, põhi- ja üldkeskhariduse finantseerimisse ka riik eraldades kohalikele omavalitsustele õpetajate ja koolijuhtide palgatoetust, samuti toetades toetusfondi eraldiste kaudu õppekirjanduse soetamist, õpetajate täiendõpet, täiendava toe pakkumist seda vajavatele õpilastele ning koolilõuna pakkumist. Alushariduse alla kuuluvad kõik valla lasteaiad, valla laste lastehoid ja eralasteaedade osalustasud. Põhihariduse alla kuuluvad kõikide meie koolide kulud ja teiste omavalitsuste põhikoolides õppimise osalustasud. Üldkeskhariduse otsekulud on kohamaksud teiste omavalitsuste- ja erakoolides, eelarve kasv tulenevalt õpilaste arvu ja osalustasu kasvust. Huvihariduse alla kuuluvad Aruküla Huvikooli Pääsulind kulud ja noortele suunatud huviringide ja huvitegevustoetuse kulud. Kulude suurenemist mõjutavad palga ja energiakulude kasvud. Koolitranspordi alla on planeeritud õpilaste tasuta rongisõidu vahendid ja koolibussi kulud. Koolitoit on planeeritud eelarvesse riigieraldise mahus ja see suureneb eelarveaasta jooksul vastavalt laekunud PRIA toetustele (koolipiim ja -puuvili) ning personali toitlustuskuludele. Muu hariduse all kajastatakse tsentraalseid hariduskulusid (nt koolipsühholoog ja sotsiaalpedagoog) ja haridusprojekte.

Sotsiaalne kaitse

Sotsiaalse kaitse eelarveosast finantseeritakse puudega inimeste, eakate, laste ja perede, riskirühmade ja muid sotsiaalvaldkonnaga seonduvaid kulusid. Sotsiaalse kaitse valdkonna eesmärgiks on Raasiku valla elanike ja perekondade toimetulekuraskuste ennetamiseks, kõrvaldamiseks või kergendamiseks abi osutamine ja sotsiaalsete erivajadustega isikute sotsiaalse turvalisuse, arengu ja ühiskonnas kohanemisele kaasa aitamine. Selle valdkonna 2024 eelarve on 851 961,93 eurot, mis moodustab põhitegevuse kogukuludest 7,15% (2023. aasta osakaal 7,7%). Toetused, millele vahendid eraldab riik, korrigeeritakse eelarves peale riigipoolse toetussumma kinnitamist tegeliku eraldisega vastavaks. Hooldekoduteenuste kasutamata jääk summas 18 255,83 eurot on kajastatud 2024. aasta eelarves.

2024. aastal jätkuvad kaks projekti Isikukeskse erihoolekande teenusmudeli rakendamine kohalikus omavalitsuses ja Tugiteenuste arendamise projekt Ida-harju piirkonnas, kus viimases Raasiku vald on projekti eestvedaja. 2024. aastast käivitub uus projekt Imelised aastad eelarvega 7 000 eurot, millest 3 000 eurot on Raasiku valla omaosalus. „Vaimse tervise

teenuse“ projektist Raasiku vallas. Projekti kestus 2024. aastal on 10 kuud, kogumaksumus on 17 500 eurot, millest valla omaosalus on 5250 eurot.

3. Investeermistegevus

Investeermistegevuse eelarveossa planeeritakse kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse kohaselt põhivara soetus ja müük, saadav ja antav sihtfinantseerimine põhivara soetuseks, osaluste soetus ja müük, muude aktsiate ja osade soetus ja müük, antavaid ja tagasilaekuvaid laene ning finantstulusid ja -kuluseid. Neist viimast võib planeerida netosummas (finantstulud miinus finantskulud). Seaduses kasutatav põhivara soetuse mõiste sisaldab materiaalse ja immateriaalse põhivara soetust (sh raamatupidamise seaduse alusel ka renoveerimist, kuna renoveerimise tulemusena tehakse vara väärtuse tõstmiseks kulutusi, mille järel vara kasutatakse pikema perioodi jooksul kui üks aasta).

Põhivarades osaluste, muude aktsiate ja osade soetamine, põhivara soetamiseks antav sihtfinantseerimine ning laenud kajastatakse investeermistegevuse eelarveosas miinusmärgiga. Põhivarades osaluste, muude aktsiate ja osade müük, põhivara soetamiseks saadav sihtfinantseerimine ja tagasi laekuvad laenud kajastatakse investeermistegevuse eelarveosas plussmärgiga ning sellele liidetakse finantstulude ja -kulude vahe. Investeermistegevuse eelarveosa kogusumma leidmine on vajalik eelarve tasakaalu, ülejäägi või puudujäägi arvestamiseks.

Raasiku valla 2024. aasta eelarvesse on planeeritud põhivara soetused ja nende toetused (sihtfinantseerimine), põhivara müük ning finantstulud ja -kulud. Investeermistegevuse eelarveosa kogusumma leidmiseks lahutatakse põhivara müük põhivara soetusest ning lisatakse finantstulude ja -kulude vahe. 2023. aastal sõlmitud, kuid realiseerimata investeeringute lepingud, on kajastatud 2024. aasta eelarves summas 207 978 eurot. Raasiku vald soovib saada toetust summas 436 410 eurot Aruküla-Kalesi kergliiklustee rajamiseks. Valla oma osalus on planeeritud 400 000 eurot. 2025. aastal peaks valmis saama Raasiku ÜVK. Lisaks meetmest saadavast rahast on valla oma osalus pea 980 000 eurot. Raasiku vald on taotlenud „Kodulähedase algkooli pidamist soodustava toetust“, mis peaks olema pea 68 000 eurot, millest 18 000 eurot on mõeldud töötasudeks. Toetuse rahast on otsustatud eraldada 25 000 eurot Pikavere Mõisakooli parkla välja ehitamiseks.

Tabel 8 Investeermistegevus

Tunnuse nimetus	2022 EELARVE	2023 EELARVE	2024 EELARVE
KOOND	-2 042 424,00	-1 537 339,44	-1 813 341,00
sh põhivarade ja osaluse soetus	-2 691 336,00	-1 848 202,58	-2 204 751,00
sh põhivarade soetuseks saadav sihtfinantseerimine	429 472,00	370 863,14	0,00
sh põhivara müük	300 000,00	150 000,00	250 000,00
sh põhivara soetamiseks antav sihtfinantseerimine	-17 560,00	0,00	436 410,00
sh finantskulud ja tulud	-63 000,00	-210 000,00	-295 000,00

Investeeringute maksumused on kajastatud eelkalkulatsioonide alusel, täpne kulu selgub peale investeeringute teostust. Investeeringuid, millede teostus on planeeritud toetusvahendite abil, ei saa teostada, kui toetused ei realiseeru. Põhivara müügi all on kajastatud vallale kuuluvate kinnistute müük. Finantskuludena kajastuvad 2024. aastal makstavad laenuintressid, mis kasvavad tulenevalt laenukoormuse kasvust.

Tabel 9 Investeeringud 2023. aastal ja planeeritavad investeeringud 2024

Investeeringuprojektid	2023 eelarve	2024 eelarve	lisainfo 2024. aqasta investereingute kohta
projekt 1: Teed (sh kergteed) ja tänavad	522 250	1 401 473	
<i>sh toetuse arvelt</i>		436 410	Aruküla-Kalesi kergliiklustee toetus
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	522 250	965 063	400 000 Aruküla-Kalesi kergliiklustee omaosalus; 150 000 Arukülas, Jaama tn otsa ja Tallinna mnt vaheline kõnnitee ning Talve tee kõnnitee kuni Jetoili jaama kõnniteeni. Tehase tee 2 14 689 (2023), Raasiku raudteejaama pargi ja reisparkla ehitus 35 245 (2023), Peningi-Raasiku kergliiklustee ja Silla tee rek.projekteerimine koos tänavavalgustusega 84 766 (2023), vastavalt teehoiukavale
projekt 2: Tänavavalgustus	5 000	0	
<i>sh toetuse arvelt</i>			
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	5 000		
projekt 3: Vallamaja		42 094	Suitsuärasutusluugid 12 094 (2023), Aruküla Rahvamaja ja Raasiku Vallamaja WC ja kanalisatsiooni rekonstrueerimine
<i>sh toetuse arvelt</i>			

<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		42 094	
projekt 4: Raasiku valla sport	282 662	70 000	
<i>sh toetuse arvelt</i>	170 000		Terviserada, Raasiku 10 000, Raasiku ja Aruküla staadioni planeerimine ja ettevalmistav tegevus 60 000
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	112 662	70 000	
projekt 5: Aruküla Lasteaed	0	210 000	
<i>sh toetuse arvelt</i>			Andmesidevõrgu kaasajastamine 20 000, Ventilatsiooni väljaehitamine 190 000
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		210 000	
projekt 6: Raasiku Lasteaed	274 730	37 820	
<i>sh toetuse arvelt</i>			Küttesõlme projekteerimine ja ehitus (2023)
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	274 730	37 820	
projekt 7: Pikavere Mõisakool	47 840	13 298	
<i>sh toetuse arvelt</i>			Vannitoa ümberkujundamine pesuruumiks (2023)
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	47 840	13 298	
projekt 8: Aruküla Põhikool	30 000	0	
<i>sh toetuse arvelt</i>			
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	30 000		
projekt 9: Avalik kord ja julgolek	23 904	10 066	
<i>sh toetuse arvelt</i>			Valmidus generaatori toitele üleminekuks (2023)
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	23 904	10 066	
projekt 10: Huvikooli Pääsulind	0	20 000	
<i>sh toetuse arvelt</i>			2024. aasta projekteerimine
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		20 000	
projekt 11: Jäätmejaam	25 000	0	
<i>sh toetuse arvelt</i>			
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	25 000		
projekt 12: Sotsiaalimaja ja korterid	267 777	0	
<i>sh toetuse arvelt</i>	231 823		
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	35 954		
projekt 13 ÜVK	400 000	400 000	
<i>Osakapitali suurendamine Raven OÜ, ÜVK</i>	400 000	400 000	ÜVK
KÕIK KOKKU	1 879 163	2 204 751	

<i>sh toetuse arvelt</i>	401 823	436 410
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	1 477 340	1 768 341
<i>sh omaosaluse sees kohustuse võtmine (laenud)</i>	1 400 000	1 300 000

Investeeringute- ja olemasolevate finantskulude katmiseks on lisaks valla omavahenditele (1,3 mln laenuraha) planeeritud kasutada põhivara müügist saadavat tulu 250 000 eurot ja 436 410 eurot toetuse arvelt. Seoses võtmeisikute ja vallavanema vahetusega jäid 2023. aastal põhivara müügitehingud pooleli. Sellest tulenevalt, on põhivara müügist saadav tulu summas 250 000 eurot reaalne. Põhirõhk 2024. aasta investeeringutes on teedeehitus, spordirajatised ja ÜVK.

4. Finantseerimistegevus

Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse järgi kuuluvad finantseerimistegevuse eelarveosa koosseisu laenude võtmine, võlakirjade emiteerimine, kapitalirendi- ja faktooringkohustuste võtmine, kohustuste võtmine teenuste kontsessioonikokkulepete alusel ja võetud laenude tagasimaksmine, kapitalirendi- ja faktooringkohustuste täitmine, emiteeritud võlakirjade lunastamine ning tagasimaksed teenuste kontsessioonikokkulepete alusel. Finantseerimistegevuse kogusumma on üks komponent eelarve ülejäägi ja puudujäägi arvestamisel. Finantsjuhtimise seadus pöörab suurt tähelepanu omavalitsuste võlakoormusele. Seaduse kohaselt on netovõlakoormus võlakohustuste ja likviidsete varade vahe aruandeaasta lõpu seisuga. Võlakoormuse arvestamisel lähtutakse netoarvestuse põhimõttest, et suuremas summas likviidsete vahendite olemasolul saaks omavalitsusüksustele võimaldada suuremas summas kohustuste võtmist.

Kuni aastani 2024 võib netovõlakoormus aruandeaasta lõpul ulatuda lõppenud aruandeaasta põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude kümnekordse vaheni, kuid ei tohi ületada sama aruandeaasta põhitegevuse tulude kogusummat. Kui põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude kümnekordne vahe on väiksem kui 80 protsenti vastava aruandeaasta põhitegevuse tuludest, võib netovõlakoormus ulatuda kuni 80 protsendini vastava aruandeaasta põhitegevuse tuludest. Alates 2025. aastast väheneb netovõlakoormuse ülemmäär iga aasta 5% võrra kuni 65%-ni. 2024. aasta eelarvesse on planeeritud laenu võtmine 1 300 000 eurot ja 745 317eurot olemasolevate laenude tagasimaksmiseks. Laenatud raha on plaanis kasutada 2024. aasta investeeringuteks.

Tabel 10 Raasiku valla laenukohustused (kehtivad laenulepingud)

Laenu andja	lepingu objekt	Lepingu nr	Laenu lõpp-tähtaeg	Laenu summa lepingus	Laenu-kohustuse jääk 31.12.2023
SA KIK	Raasiku valla veemajandusprojekt	5-1/12/4	27.03.2031	310 000	115 002
SWED Pank	ÜVK ja 2023. aasta investeeringud	KL-180713RA	31.10.2033	1 400 000	1 400 000
LHV Pank	Aruküla aleviku liigvesi	KL-240414RA	24.01.2025	121 846	13 091
LHV Pank	Raasiku Kool	KL-230316RA	20.12.2026	2 000 000	669 865
Swedbank AS	Raasiku Spordihoone, Aruküla Põhikool ja staadion	18-096085-JI	15.08.2028	3 800 000	2 627 285,24
SEB AS	Aruküla Lasteaed	2021003182	15.01.2032	1 500 000	1 314 660

Toomas Teeväli

Vallavanem

Raasiku Vallavalitsus

Lisa eelarve seletuskirjale

Kehtivad ja üleminevad finantseerimis- ja töövõtulepingud ning projektid

1. Järgmisesse eelarveaastasse üleminevad laenulepingud:

Laenu andja	lepingu objekt	Lepingu nr	Laenu lõpp-tähtaeg	Laenu summa lepingus	Laenu-kohustuse jääk 31.12.2023
SA KIK	Raasiku valla veemajandusprojekt	5-1/12/4	27.03.2031	310 000	115 002
SWED Pank	ÜVK ja 2023. aasta investeeringud	KL-180713RA	31.10.2033	1 400 000	1 400 000
LHV Pank	Aruküla aleviku liigvesi	KL-240414RA	24.01.2025	121 846	13 091
LHV Pank	Raasiku Kool	KL-230316RA	20.12.2026	2 000 000	669 865
Swedbank AS	Raasiku Spordihoone, Aruküla Põhikool ja staadion	18-096085-JI	15.08.2028	3 800 000	2 627 285,24
SEB AS	Aruküla Lasteaed	2021003182	15.01.2032	1500000	1 314 660

2. Raasiku valla lepingud, millede alusel jätkuvad investeerimistegevused 2024. aastal:

- „Raasiku Lasteaia küttesõlme projekteerimine ja ehitus“ Baumix OÜ 12-2/55 37 820 EUR;
- Tehase tee 2 kergliiklusteede ühendamise projekteerimine, tänavavalgustusega“ Infrada OÜ 12.02.1960 14 689 EUR;
- Riigitee nr 11312 km 0,3 Raasiku raudteejaama pargi ja reisi parkla ehitus Transpordiamet; Viaston Infra OÜ 4-3/5-9 35 245 EUR;
- Ühisveevärgi ja kanalisatsiooni (ÜVK) arendamise kava uuendamine AS SWECO Projekt 12-2/59 18 984 EUR;
- Aruküla Rahvamaja suitsuärasutusluugid, nende paigaldus ja juhtimine Element Grupp OÜ 12-2/98 12 094 EUR;
- Valmidus generaatori toitele üleminekuks Caverion Eesti AS 12-2/1 10 066 EUR;
- Raasiku Vallavolikogu 12. detsembri 2023.a otsus nr 41 "Loa andmine tehingu tegemiseks OÜ-ga Raven" Raven OÜ 20 729,17 EUR;
- „Peningi-Raasiku kergliiklustee ja Silla tee silla rekonstrueerimisprojekti projekteerimine koos tänavavalgustusega“ 84 766 EUR;
- Pikavere Mõisakooli vannitoa ümberkujundamine pesuruumiks Luctor Ehitus OÜ 2-3/505 13 298 EUR.

3. Üleminevate projektide ja toetuste loetelu:

- ISTE leping nr. 2-9/54112-1 SKA 87 064 EUR;
- TUKI Euroopa Majandus piirkonna ja Norra 2014-2021 80 000 EUR;

- Raku Talvelaager Sportland Eesti AS 1 000 EUR;
- Ukrainast saabunud lastele hariduse ja hoiu tagamise võimaldamiseks 2023 aastal HTM 10-3/1800 2 489 EUR;
- Huviharidus 20 000 EUR;
- Aruküla Lasteaia projekt Nordplus 3 107 EUR;
- Vaimse tervise projekti kasutamata jäänud toetuse tagastamise kohustis 12 948 EUR;
- Hooldekoduteenuse toetuse jääk 18 255,93 EUR.